

Tabela do zgłaszania uwag w ramach konsultacji społecznych 14 projektowanych rezerwatów przyrody województwa podlaskiego

Lp.	Nazwa rezerwatu	Podmiot zgłaszający uwagi	Treść uwagi	Stanowisko RDOŚ (uwzględniona/ częściowo uwzględniona/ nieuwzględniona)	Uzasadnienie stanowiska RDOŚ
1.	Bartoszycha	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku (20.06.2025 r.)	Termin dotyczący przedstawienia opinii w przedmiotowej sprawie był zdecydowanie za krótki, aby dokonać szczegółowych analiz pod kątem zasadności wzmocnienia ochrony przyrody na wskazanych obszarach.	<i>nieuwzględniona</i>	Konsultacje społeczne w sprawie utworzenia 11 nowych oraz powiększenia 3 istniejących rezerwatów przyrody trwały 21 dni. Z uwagi na charakter sprawy termin ten wydaje się być wystarczająco długi na potrzeby zapoznania się z dokumentacją udostępnioną na stronie internetowej RDOŚ w Białymstoku i możliwości wypowiedzenia się w przedmiotowym zakresie.
2.			Dla proponowanych obiektów nie przedstawiono wystarczających argumentów w postaci ekspertyz i opracowań przyrodniczych. Przedłożone przez RDOŚ w Białymstoku materiały obejmują tylko wybrane elementy środowiska przyrodniczego. W związku z tym brakuje szczegółowej i całościowej wiedzy uzasadniającej powołanie rezerwatów w proponowanej formie.	<i>nieuwzględniona</i>	RDOŚ w Białymstoku dysponuje dużą bazą inwentaryzacji przyrodniczych, monitoringów i ekspertyz wykonanych na obszarze województwa podlaskiego (w tym również z obszaru planowanego powiększenia rezerwatu przyrody Bartoszycha). Teren ten wykazuje się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, gdyż obejmuje w stanie naturalnym mozaikę ekosystemów i siedlisk przyrodniczych, a także siedliska zwierząt. Przy projektowaniu przebiegu rezerwatu dokonano szczegółowych analiz w oparciu o wiedzę ekspercką oraz uwarunkowania terenowe.
3.			Duże wątpliwości budzi potrzeba obejmowania ochroną rezerwatową obszarów łęgów jesionowo-olszowych, gdyż takie obszary w dobie niedoboru opadów w naszym regionie ulegają obecnie szybkim przekształceniom i mogą wymagać podejmowania czynnych działań ochronnych, mających na celu zachowanie trwałości lasu (zgodnie z ustawą o lasach). Wg prognoz mogą one stanowić obszary zagrożone rozpadem drzewostanów, co przy braku czynnych aktywnych działań, stanowi zagrożenie utraty wartości przyrodniczych. Dodatkowe wątpliwości budzi potrzeba obejmowania ochroną rezerwatową siedlisk grądowych, niejednokrotnie zniekształconych, wymagających podejmowania czynnych działań ochronnych, celem dostosowywania do istniejących warunków siedliskowych. Brak planów ochrony oraz zadań ochronnych dla większości istniejących obiektów	<i>częściowo uwzględniona</i>	Niezwłocznie po powiększeniu rezerwatu zostaną opracowane zadania ochronne, które będą zawierały działania ochronne adekwatne do stwierdzonych zagrożeń występujących na terenie rezerwatu. Dokument ten pozwoli na zaplanowanie działań, które będą służyły celom ochrony rezerwatu. Ponadto w ciągu 5 lat zostanie opracowany Plan ochrony dla tego rezerwatu.

			rezerwatowych oraz ograniczone możliwości wydatkowania środków finansowych na działania ochronne w rezerwach przyrody potwierdza zasadność naszych wątpliwości.		
4.			Dodatkowe wątpliwości budzi obejmowanie ochroną rezerwatową istniejących stref ochrony. Uważamy, że ochrona strefowa jest skutecznym i sprawdzonym sposobem ochrony poszczególnych gatunków.	<i>nieuwzględniona</i>	Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi. Obecność stref ochrony ostoi, miejsca rozrodu i regularnego przebywania roślin, zwierząt i grzybów nie stanowi przesłanki do braku zasadności utworzenia w tym miejscu rezerwatu przyrody. Oba obiekty stanowią formy ochrony przyrody i zgodnie z ustawą o ochronie przyrody mogą znajdować się w tym samym obszarze.
5.			Analiza przygotowanych przez Państwa materiałów geometrycznych wykazała, że granice w obrębie gruntów zarządzanych przez jednostki PGL LP w większości opierają się o granice wydzieleń leśnych. W przypadku granic własności powinny obowiązkowo wykorzystywać działki ewidencyjne z Ewidencji Gruntów i Budynków (EGiB) jako referencję. Nadleśnictwa mają obowiązek dostosowywać swoją ewidencję stanu posiadania z EGiB, lecz w przypadku częstych w naszym terenie modernizacji gruntów, nie robią tego z dnia na dzień.	<i>częściowo uwzględniona</i>	Dokonano korekty granic rezerwatu poprzez dociągnięcie granic rezerwatu i otuliny do powszechnego podziału powierzchniowego Nadleśnictwa.
6.			Największe wątpliwości budzi potrzeba wzmacniania ochrony przyrody jedynie na gruntach będących w zarządzie PGL LP. Świadczy to o naszym prawidłowym zarządzaniu gruntami PGL LP w trosce o właściwą ochronę wartości przyrodniczych na naszym terenie. Nie widząc zagrożeń z tytułu prowadzenia zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej, wskazujemy na potrzebę wzmacniania ochrony na gruntach będących w innym zarządzie (np. Wód	<i>częściowo uwzględniona</i>	Rezerwat Bartoszycha stanowi w całości grunty Skarbu Państwa znajdujące się w większości w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwo Czarna Białostocka oraz Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. Do granic rezerwatu włączono ciek wodny. Grunty stanowiące własność osób fizycznych nie mogą być włączone w granice rezerwatu przyrody bez ich zgody. Utworzenie rezerwatu nie ograniczy sposobu korzystania z nieruchomości będących własnością osób fizycznych. W przypadku uzyskania zgody osób fizycznych na objęcie ich działek ochroną

			Polskich) lub stanowiących inną własność, gdzie identyfikuje się najwięcej zagrożeń antropogenicznych. Należy podkreślić, że wody, nie będące w naszym zarządzie, stanowią najcenniejszy komponent przyrodniczy terenów wskazanych przez Państwa do wzmocnienia ochrony przyrody.		rezerwatową, RDOŚ w Białymstoku poczyni kroki celem powiększenia rezerwatu. Na tym etapie jest to niemożliwe.
7.			Popiera się powiększenie rezerwatu. Proponuje się jednak inny przebieg jego granic.	<i>nieuwzględniona</i>	Wskazana przez Lasy Państwowe propozycja przebiegu rezerwatu nieznacznie różni się wielkością. Prawdopodobnie jest to podział planowany w ramach nowego Planu Urządzania Lasu Nadleśnictwa Czarna Białostocka, który nie jest formalnie zatwierdzony. Nie ma zatem przesłanek do utworzenia rezerwatu w granicach zaproponowanych przez Lasy Państwowe.
8.			Zwraca się uwagę na cel ochrony przyrody w rezerwacie, którym jest zachowanie siedlisk priorytetowych łęgów wierzbowych, topolowych, olszowych i jesionowych (91E0), borów i lasów bagiennych (91D0) oraz siedliska przyrodniczego grądu środkowoeuropejskiego i subkontynentalnego (9170), znajdujących się na terenie Puszczy Knyszyńskiej. Ze względu na to, że płaty siedliska 9170 stanowią niewielki udział w ogólnej powierzchni rezerwatu proponuje się, aby cel ochrony zmodyfikować i sformułować w następujący sposób: Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie siedlisk priorytetowych łęgów wierzbowych, topolowych, olszowych i jesionowych (91E0), borów i lasów bagiennych (91D0), znajdujących się na terenie Puszczy Knyszyńskiej.	<i>nieuwzględniona</i>	Po dokonaniu wielu analiz tut. Organ uznał za zasadne zmianę zapisu celu ochrony. Cel ochrony rezerwatu został zmieniony na następujący zapis: Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie unikatowych zbiorowisk leśnych – łęgowych, bagiennych i grądowych. Odnosząc się do uwagi Lasów Państwowych należy jednoznacznie stwierdzić, iż występowanie nawet w niewielkim udziale grądów w obrębie rezerwatu nie wyklucza konieczności zachowania ich jako cel ochrony przedmiotowego rezerwatu.

9.			<p>Granice rezerwatu - należy podkreślić, że w przypadku rezerwatu Bartoszycha celem głównym powinna być ochrona siedlisk priorytetowych 91E0 oraz 91D0. W związku z tym proponuję, aby zasięg rezerwatu został powiększony o wydzielania leśne, w których zidentyfikowano występowanie tych siedlisk. Propozycja zmiany granicy została przedstawiona w załączniku nr 1 do niniejszego pisma (warstwy w formacie *.shp). W wyniku wprowadzonych korekt rzeka Bartoszycha będzie na dłuższym odcinku przebiegać wzdłuż granicy rezerwatu. Bezsprzecznie to rzeka Bartoszycha ukształtowała warunki sprzyjające występowaniu siedlisk priorytetowych.. Korekta granic ma również na celu zapewnienie rozpoznawalności granic rezerwatu w terenie, co w przyszłości pozwoli uniknąć nieporozumień oraz ewentualnych błędów. Nie jest to najważniejsza kwestia, ale proszę zwrócić uwagę, że w wyniku wprowadzonych korekt powierzchnia rezerwatu nie ulegnie znaczącej zmianie względem projektu RDOŚ. Istotniejszą kwestią jest to, że w wyniku korekty granic większy obszar będzie zajmowany przez siedliska priorytetowe będące celem ochrony przyrody w rezerwacie. Z projektu usunięte zostały następujące wydzielania leśne: -21 - 175 – b - 0: LMśw, gatunek główny Sosna, wiek 86 lat.-20 - 200 – d – 00: LMśw, gatunek główny Sosna, wiek 84 lata. -20 - 200 – f -00: LMśw, gatunek główny Sosna, wiek 109 lat. -20 - 199 – f – 00: LMśw, gatunek główny Brzoza, wiek 49 lat. -20 - 199 – c - 00: LMśw, gatunek główny Sosna, wiek 86 lat.</p>	<p><i>nieuwzględniona</i></p>	<p>Rezerwat jest dość różnorodny pod względem siedliskowym. Drzewostany w dolinie są zróżnicowane, jednak zbudowane przede wszystkim przez olszę i świerk, tworzące siedliska łągu jesionowo-olszowego <i>Fraxino-Alnetum</i> i grądu <i>Tilio-Carpinetum</i>. Dominujące zbiorowiska lasów wilgotnych są wymienione w Dyrektywie Siedliskowej i sklasyfikowane jako 91E0-3 – łąg jesionowo-olszowy. Charakterystycznym elementem środowiska jest udział świerka we wszystkich występujących tu zbiorowiskach leśnych. Poszerzenie rezerwatu jest uzasadnione pod kątem konieczności zachowania lasu wodochronnego przy rzece i ochrony zasobów wodnych. Ograniczenie gospodarki leśnej jest niezbędne w celu zabezpieczenia stabilności mikroklimatu i obiegu wody. Wyłączenie wydzieleni leśnych, o które wnioskuje Lasy Państwowe może zaburzyć stabilność mikroklimatu i ciągłości lasu. Ponadto wydzielania leśne wskazane w uwadze stanowią w większości siedlisko 9170 i tym samym są nierozłącznym elementem ekosystemowym przedmiotowego rezerwatu. Wyłączenie tych powierzchni stoi w sprzeczności z celem ochrony rezerwatu.</p>
----	--	--	--	-------------------------------	---

10.			Sygnalizuje się potrzebę włączenia do powierzchni rezerwatu samej rzeki. Nie jest przecież wykluczone, że część działań mających na celu spowolnienie odpływu wody będzie musiała zostać wykonana w korycie. Podjęcie współpracy z Wodami Polskimi ułatwi realizację tych prac. W chwili obecnej jak również w omawianym projekcie koryto rzeki nie jest włączone do rezerwatu.	uwzględniona	Do granic rezerwatu została włączona rzeka Bartoszycha.
11.			Wnosi się o odstąpienie od utworzenia otuliny. Wynika to z faktu, że niemal wszystkie wydzielania objęte naszą propozycją znajdują się na siedlisku lasu mieszanego bagiennego (LMB) lub olsu (OL). Instrukcja Ochrony Lasu (IOL), wprowadzona Zarządzeniem nr 109 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 5 grudnia 2023 r., jako jedno z działań ograniczających nadmierny odpływ wód z ekosystemów oraz utrzymywania lub przywracania naturalnych stosunków wodnych w glebie, przewiduje „ niestosowanie cięć zupełnych w obrębie siedlisk bagiennych oraz w strefie buforowej o szerokości 1 wysokości drzewostanu wokół wydzielen taksacyjnych ze zdiagnozowanym siedliskiem bagiennym ” (§ 191 lit. h IOL). W związku z tym nie ma potrzeby powoływania otuliny jako dodatkowego bytu. Rezerwat Bartoszycha jest chroniony już zapisami Instrukcji Ochrony Lasu. W zamian za wyznaczenie otuliny proponujemy wzmocnienie ochrony tego obiektu można rozważyć, czy w nowym Programie Ochrony Przyrody, który będzie obowiązywał od 1 stycznia 2026 roku, w zestawieniu zadań z zakresu ochrony przyrody nie znalazł się zapis o zadaniu obowiązkowym dla rezerwatu Bartoszycha. Zapis ten mógłby brzmieć mniej więcej: „niestosowanie cięć zupełnych w strefie buforowej o szerokości 1 wysokości drzewostanu wokół rezerwatu Bartoszycha, z wyłączeniem cięć sanitarnych oraz cięć związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa”. Dzięki takiemu zapisowi zapewniony zostanie bufor	niewzględniona	Wyznaczenie otuliny w przedmiotowym przypadku ma na celu zabezpieczenie obszaru wokół rezerwatu teraz i w przyszłości przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka. Ponadto działania gospodarcze w otulinie rezerwatu nie są zabronione, a wymagają jedynie opinii RDOŚ.

			ochronny pomiędzy rezerwatem a lasami gospodarczymi.		
12.	Bartoszycha	Lasonauci	Rezerwat powinien być powiększony jeśli w zamierzeniu jest realna ochrona przyrody zgodnie z zapisami w stosownych dokumentach (m.in. zakazy wymienione w art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody).		Uwaga o charakterze ogólnym, nie wymaga ustosunkowania się RDOŚ.
13.	Bartoszycha	Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków	OTOP w pełni popiera powołanie aktualnie procedowanych 11 nowych rezerwatów przyrody i powiększanych 3 istniejących w województwie podlaskim. Obiekty te jako miejsca o wysokich walorach przyrodniczych uzupełnią sieć istniejących obszarów chronionych zapewniając im trwałą i formalną ochronę. W szczególności wartościowe jest obejmowanie ochroną naturalnych cieków wodnych i jezior wraz z przylegającymi do nich siedliskami podmokłymi oraz lasów o wysokim stopniu naturalności i stanowiących cenne siedliska i siedliska cennych gatunków. Objęcie ich ochroną jako rezerwatów przyrody stanowić będzie wartościowy krok w kierunku osiągnięcia celów stawianych w unijnej Strategii na rzecz Bioróżnorodności.		Uwaga o charakterze ogólnym, nie wymaga ustosunkowania się RDOŚ.
14.			W przypadku, gdy nie koliduje to z potrzebami ochrony gatunków wrażliwych, wnioskujemy o rozważenie udostępnienia obszarów powoływanych rezerwatów dla lokalnych społeczności na cele niekomercyjne.	<i>uwzględniona</i>	W ramach planowanego udostępnienia rezerwatu przyrody przewiduje się udostępnienie w zakresie możliwości pieszego poruszania się, zbierania na terenie rezerwatu grzybów i owoców runa leśnego.
15.			Cenne jest wyznaczenie wokół projektowanych rezerwatów otulin. Ze względów praktycznych warto rozważyć - zamiast buforu - objęcie otuliną całych wydzieleni leśnych zachodzących na pas buforu.	<i>uwzględniona</i>	Otulinę stanowią całe wydzielania leśne.
16.	Bartoszycha	Podlaska Izba Rolnicza	Wprowadzenie rezerwatów wiąże się z restrykcyjnymi ograniczeniami w użytkowaniu gruntów. Nawet jeśli projektowane rezerваты w większości obejmują tereny leśne i torfowiskowe, ich ustanowienie może oddziaływać pośrednio na funkcjonowanie gospodarstw, m.in. poprzez	<i>nieuwzględniona</i>	Rezerwat przyrody wraz z otuliną obejmuje obszar gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie Nadleśnictwa Czarna Białostocka oraz Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. Utworzenie rezerwatu nie ograniczy sposobu korzystania z nieruchomości będących własnością osób fizycznych. Powierzchnia planowanego rezerwatu stanowi nikły ułamek powierzchni

			ograniczenia w dostępie do infrastruktury, wody oraz wpływ na sąsiadujące grunty. Taka ingerencja może prowadzić do spadku dochodów rolników i zagrożenia stabilności lokalnych gospodarstw.		całego kompleksu leśnego Puszcza Knyszyńska, w związku z tym uznano, że utworzenie rezerwatu nie wpłynie negatywnie na gospodarkę łowiecką na tym obszarze. Na tym obszarze nigdy nie było planowane prowadzenie sieci infrastruktury, w związku z czym utworzenie rezerwatu nie wpłynie negatywnie na ten obszar działalności rolniczej. Ponadto w ramach planowanego udostępnienia rezerwatu przyrody przewiduje się udostępnienie w zakresie możliwości pieszego poruszania się, zbierania na terenie rezerwatu grzybów i owoców runa leśnego.
17.			Tworzenie rezerwatów znacząco ograniczy możliwość prowadzenia gospodarki łowieckiej. Skutkiem tego będzie wzrost liczby szkód w uprawach, szczególnie ze strony dzików, jeleni i łosi. Pomimo tego, że koła łowieckie są zobowiązane do wypłaty odszkodowań, to skala możliwych szkód może przekroczyć ich możliwości finansowe i organizacyjne. Dla wielu rolników oznacza to realną utratę części lub całości plonów, co wpływa bezpośrednio na ich dochody i bezpieczeństwo ekonomiczne.	<i>niewuwzględniona</i>	Prowadzenie gospodarki łowieckiej powinno być zmodyfikowane z uwagi na utworzenie nowej formy ochrony przyrody. Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt. 4 ustawy o ochronie przyrody, na terenie rezerwatu przyrody zabrania się polowania, z wyjątkiem obszarów wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych ustanowionych dla rezerwatu przyrody.
18.			Wprowadzie formalne konsultacje społeczne są prowadzone, nie zapewniają one rzeczywistego wpływu lokalnych społeczności na decyzje administracyjne. Granice niektórych planowanych rezerwatów wyznaczone zostały bez uwzględnienia kontekstu społeczno-gospodarczego oraz interesów mieszkańców, co budzi uzasadnione obawy o marginalizację głosu rolników.	<i>niewuwzględniona</i>	Konsultacje społeczne w sprawie utworzenia 11 nowych oraz powiększenia 3 istniejących rezerwatów przyrody trwały 21 dni. W tym czasie, każdy zainteresowany miał prawo zapoznać się z planowanymi do utworzenia rezerwatami przyrody i wnieść swoje uwagi.
19.			Wyłączenie kolejnych terenów spod użytkowania gospodarczego oraz ograniczenia wynikające z ochrony rezerwatowej mogą prowadzić do blokowania inwestycji lokalnych zarówno drogowych, jak i usługowych — szczególnie na terenach wiejskich. To realne zagrożenie dla rozwoju społeczności lokalnych i poprawy warunków życia mieszkańców.		Uwaga o charakterze ogólnym, nie wymaga ustosunkowania się RDOŚ.
20.			Projekty nie zakładają rozważenia innych, bardziej elastycznych form ochrony, takich jak sieć Natura 2000, programy rolno-środowiskowe czy lokalne inicjatywy ochrony przyrody. Takie rozwiązania	<i>niewuwzględniona</i>	Uwaga o charakterze ogólnym. Teren, na którym planuje się powiększenie rezerwatu przyrody Bartoszycha położony jest w obszarze Natura 2000 Ostoja Knyszyńska i Natura 2000 Puszcza Knyszyńska. Brak

			umożliwiłyby współistnienie działań ochronnych z działalnością rolniczą, bez konieczności nakładania tak dotkliwych ograniczeń.		alternatywnych rozwiązań dla planowanego powiększenia rezerwatu przyrody, gdyż jest to zgodne z ustawą o ochronie przyrody.
21.			W imieniu rolników i delegatów Podlaskiej Izby Rolniczej apelujemy o wstrzymanie prac nad tworzeniem i powiększaniem rezerwatów, które w obecnym kształcie mogą negatywnie wpłynąć na sytuację rolników i rozwój regionu. Wnioskujemy o przeprowadzenie rzetelnej analizy skutków społeczno-ekonomicznych, uwzględniającej realny wpływ projektów na rolnictwo, gospodarkę łowiecką i lokalny rozwój oraz zagwarantowanie realnego udziału rolników i mieszkańców wsi w procesie decyzyjnym, nie tylko w formie formalnych konsultacji, ale poprzez wspólne opracowanie rozwiązań zrównoważonych.	<i>nieuwzględniona</i>	Konsultacje społeczne w sprawie utworzenia 11 nowych oraz powiększenia 3 istniejących rezerwatów przyrody trwały 21 dni. W tym czasie, każdy zainteresowany miał prawo zapoznać się z planowanymi do utworzenia rezerwatami przyrody i wnieść swoje uwagi.
22.			Ponadto wnioskujemy o rozważenie alternatywnych form ochrony przyrody, które nie wyłączają wielkopowierzchniowych terenów z użytkowania, lecz umożliwiają zachowanie równowagi między ochroną środowiska a prowadzeniem gospodarki rolnej. Uzupełnienie analizy o ocenę szkód łowieckich i możliwości kompensacyjnych oraz wdrożenie realnych rekompensat za szkody łowieckie oraz wsparcie łowiectwa zaradcze	<i>nieuwzględniona</i>	Rezerwat Bartoszycha stanowi w całości grunty Skarbu Państwa znajdujące się w całości w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwo Czarna Białostocka oraz Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, gdyż do granic rezerwatu włączono ciek Bartoszycha. Utworzenie rezerwatu nie ograniczy sposobu korzystania z nieruchomości będących własnością osób fizycznych. Powierzchnia planowanego rezerwatu stanowi nikły ułamek powierzchni całego kompleksu leśnego Puszcza Knyszyńska, w związku z tym uznano, że utworzenie rezerwatu nie wpłynie negatywnie na gospodarkę łowiecką na tym obszarze. Na tym obszarze nigdy nie było planowane prowadzenie sieci infrastruktury, w związku z czym utworzenie rezerwatu nie wpłynie negatywnie na ten obszar działalności rolniczej. Ponadto prowadzenie gospodarki łowieckiej powinno być zmodyfikowane z uwagi na utworzenie nowej formy ochrony przyrody.
23.	Bartoszycha	PTTK w Warszawie	włączenie w granice rezerwatów terenów prywatnych łąk, pastwisk i nieużytków, w tym mokradeł, które położone są jako enklawy śródlęsne, i spełniają ważne funkcje przyrodnicze. W przeciwnym wypadku będą to enklawy włączone do obwodów łowieckich i ustawione na nich ambony myśliwskie, zamiast wież widokowych dla obserwacji przyrodniczych; włączenie w granice rezerwatów gruntów innej własności, a do czasu	<i>nieuwzględniona</i>	Grunty stanowiące własność osób fizycznych nie mogą być włączone w granice rezerwatu przyrody bez ich zgody. W przypadku uzyskania zgody osób fizycznych na objęcie ich działek ochroną rezerwatową, RDOŚ w Białymstoku poczyni kroki celem powiększenia rezerwatu. Na tym etapie jest to niemożliwe.

			uzyskania zgody lub wykupienia na rzecz Skarbu Państwa wyznaczenia ich jako otuliny rezerwatów.		
24.			włączenie rzek Czarna, Bartoszycha i innych w granice rezerwatów ich powierzchni. Nie wyobrażam sobie powołanie rezerwatu Czarna Rzeczek z pominięciem koryta rzeki Czarnej	<i>uwzględniona</i>	Do granic rezerwatu włączono rzekę Bartoszycha.
25.	Bartoszycha	osoby fizyczne	Popieram plan rozszerzenia rezerwatu, jednak wnioskuję o włączenie w granice rezerwatu działki ewidencyjnej rz. Bartoszycha. Zbiorowiska lasów wilgotnych pokrywające większość z powierzchni planowanego rozszerzenia są wymienione w Dyrektywie Siedliskowej i sklasyfikowane jako 91E0-3 – łąg jesionowo-olszowy. Siedliska te zależą od wód. Wyłączenie działki rz. Bartoszycha z granic rezerwatu stanowi istotne ryzyko braku możliwości utrzymania przedmiotu ochrony rezerwatu w przypadku np. przeprowadzenia w korycie rz. Bartoszycha prac utrzymaniowych wymienionych w Art. 227., ust. 3. ustawy Prawo wodne. Rzeka Bartoszycha na odcinku rezerwatu nie jest cieką transferującą wodę z obszarów rolniczych, więc jej włączenie w granice rezerwatu oraz zaniechanie prac utrzymaniowych zwiększy prawdopodobieństwo zachowania przedmiotów ochrony planowanego rozszerzenia rezerwatu. Przeprowadzenie ewentualnych prac utrzymaniowych na rzece będzie możliwe, np. w drodze derogacji.	<i>uwzględniona</i>	Do granic rezerwatu włączono rzekę Bartoszycha.
26.	Bartoszycha	Towarzystwo Biebrzańskie	Towarzystwo Biebrzańskie wyraża poparcie dla powiększenia rezerwatu przyrody wraz z otuliną w proponowanym zakresie, obejmującym ochronę łągów		Uwaga o charakterze ogólnym, nie wymaga ustosunkowania się RDOŚ.

			wierzbowych, topolowych, olszowych i jesionowych (91E0), borów i lasów bagiennych (91D0) oraz grądu środkowoeuropejskiego i subkontynentalnego (9170). Bardzo istotna jest ochrona lasu rosnącego wzdłuż rzeki, gdyż jego obecność sprzyja tworzeniu stabilnych warunków mikroklimatycznych i ogranicza parowanie, co wzmacnia jej funkcję retencyjną. Prosimy o poprawienie literówek w uzasadnieniu ("pod kontem konieczności", "dzicioł średni").		
27.	Bartoszycha	osoby fizyczne (04.07.2025 r.)	<p>1. Brak wystarczających ekspertyz i analiz przyrodniczych W dokumentach dotyczących projektu rezerwatu Bartoszycha brakuje szczegółowych ekspertyz i map stanowiskowych potwierdzających unikalność i trwałość wskazanych wartości przyrodniczych. Wymienione siedliska i gatunki ptaków występują powszechnie także poza projektowanym obszarem, a brak danych o wielkości populacji i kondycji siedlisk uniemożliwia ocenę, czy powołanie rezerwatu jest uzasadnione.</p> <p>2. Niezasadność biernej ochrony łęgów Jako cel ochrony rezerwatu wskazano łęgi jesionowo-olszowe (91E0), które w dobie niedoboru opadów i pogarszających się warunków wodnych ulegają szybkim przekształceniom. Wymagają one czynnych działań ochronnych (np. regulacji stosunków wodnych, zabiegów pielęgnacyjnych), a nie biernej ochrony rezerwatowej, która może przyspieszyć degradację siedlisk zamiast je chronić.</p> <p>3. Brak integralności ochrony Projekt obejmuje jedynie grunty PGL LP, pomijając koryto rzeki Bartoszycha, od której pochodzi nazwa rezerwatu, a także grunty innych właścicieli przyległe do rzeki. Powoduje to brak integralności ochrony i podważa zasadność powołania rezerwatu, który nie obejmuje samej rzeki jako kluczowego elementu kształtującego warunki siedliskowe i hydrologiczne tego obszaru.</p>	częściowo uwzględniona	<p>1. RDOŚ w Białymstoku dysponuje dużą bazą inwentaryzacji przyrodniczych, monitoringów i ekspertyz wykonanych na obszarze województwa podlaskiego (w tym również z obszaru planowanego powiększenia rezerwatu przyrody Bartoszycha). Rezerwat jest dość różnorodny pod względem siedliskowym. Drzewostany w dolinie są zróżnicowane, jednak zbudowane przede wszystkim przez olszę i świerk, tworzące siedliska łęgu jesionowo-olszowego <i>Fraxino-Alnetum</i> i grądu <i>Tilio-Carpinetum</i>. Dominujące zbiorowiska lasów wilgotnych są wymienione w Dyrektywie Siedliskowej i sklasyfikowane jako 91E0-3 – łęg jesionowo-olszowy. Charakterystycznym elementem środowiska jest udział świerka we wszystkich występujących tu zbiorowiskach leśnych. Poszerzenie rezerwatu jest uzasadnione pod kątem konieczności zachowania lasu wodochronnego przy rzece i ochrony zasobów wodnych. Przy projektowaniu przebiegu powiększanego rezerwatu dokonano szczegółowych analiz w oparciu o wiedzę ekspercką oraz uwarunkowania terenowe.</p> <p>2. Niezwłocznie po powiększeniu rezerwatu zostaną opracowane zadania ochronne, które będą zawierały działania ochronne adekwatne do stwierdzonych zagrożeń występujących na terenie rezerwatu. Dokument ten pozwoli na zaplanowanie działań, które będą służyły celom ochrony rezerwatu, ze szczególnym uwzględnieniem wykazanych siedlisk przyrodniczych. Ponadto w ciągu 5 lat zostanie opracowany Plan ochrony dla tego rezerwatu.</p> <p>3. Do granic rezerwatu przyrody Bartoszycha został włączony ciek wodny. Ponadto należy wskazać, iż grunty stanowiące własność osób fizycznych nie mogą być włączone w granice rezerwatu przyrody bez ich zgody. Utworzenie rezerwatu nie ograniczy sposobu korzystania z nieruchomości będących własnością osób fizycznych. W przypadku uzyskania zgody osób fizycznych na objęcie ich działek ochroną rezerwatową, RDOŚ w Białymstoku poczyni kroki celem powiększenia</p>

		<p>4. Istniejące już formy ochrony Gatunki wskazane w projekcie, w tym Thelotrema lepadinum, Menegazzia terebrata oraz wymienione gatunki ptaków, są objęte ochroną gatunkową, a część z nich jest pospolita lub szeroko rozprzestrzeniona. Dodatkowo istnieją możliwości stosowania ochrony strefowej oraz działań ochronnych w ramach obowiązujących planów urządzenia lasu, co czyni powołanie rezerwatu nadmiarowym.</p> <p>4. Brak odniesień do ochrony przeciwpożarowej Projekt rezerwatu nie zawiera zapisów dotyczących ochrony przeciwpożarowej ani kwestii utrzymania dróg pożarowych, co budzi istotne wątpliwości w kontekście rosnącego zagrożenia pożarami lasów w regionie. W ostatnich latach obserwuje się coraz większą liczbę pożarów w lasach, co wymaga bieżącego dostępu do terenu i możliwości szybkiego reagowania służb leśnych, czego ochrona bierna rezerwatu nie zapewnia.</p> <p>5. Bezzasadność wyznaczania otuliny Projekt przewiduje utworzenie otuliny o powierzchni 32,71 ha, która obejmuje grunty PGL LP, gdzie i tak stosowane są zapisy Instrukcji Ochrony Lasu dotyczące ograniczenia odpływu wody, niestosowania cięć zupełnych w siedliskach bagiennych i innych działań ochronnych. Wyznaczanie dodatkowej otuliny nie wnosi realnej wartości ochronnej i jest działaniem sztucznym oraz niecelowym.</p> <p>6. Certyfikacja i Natura 2000 Na terenie projektowanego rezerwatu Bartoszycha już obecnie funkcjonują skuteczne mechanizmy ochrony przyrody, wynikające z obowiązującej ochrony gatunkowej i obszarowej w ramach sieci Natura 2000, jak również z systemów certyfikacji FSC oraz PEFC. Certyfikaty te nakładają obowiązki zachowania różnorodności biologicznej, ochrony siedlisk, martwego drewna oraz gatunków wskaźnikowych w ramach prowadzonej gospodarki</p>	<p>rezerwatu. Na tym etapie jest to niemożliwe.</p> <p>4. Ustawa o ochronie przyrody nie wyklucza możliwości nakładania się na jednym obszarze kilku form ochrony przyrody. Ponadto każda forma ochrony przyrody pełni swoją unikalną rolę. Rezerwat przyrody jako jedna z najwyższych form ochrony obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi. Rezerваты przyrody odgrywają kluczową rolę w ochronie różnorodności biologicznej. Chronią one unikalne ekosystemy, które są siedliskiem dla wielu gatunków roślin i zwierząt, często zagrożonych wyginięciem. Dzięki rezerwatom przyrody możliwe jest zachowanie naturalnych procesów ekologicznych, takich jak cykl życia, migracje czy interakcje między organizmami. Zapisy Planów Zadań Ochronnych odnoszą się do siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin, zwierząt i grzybów będących przedmiotami ochrony danego obszaru Natura 2000.</p> <p>4. Planowane do utworzenia zadania ochronne przedmiotowego rezerwatu przyrody uwzględniać będą również konieczność ochrony przeciwpożarowej wskazanego obszaru.</p> <p>5. Otulinę wyznacza się w celu zabezpieczenia przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka. Przy projektowaniu przebiegu rezerwatu i jego otuliny dokonano szczegółowych analiz w oparciu o wiedzę ekspercką oraz uwarunkowania terenowe.</p> <p>6. Rezerwat przyrody stanowi jedną z najwyższych form ochrony przyrody w Polskim prawie. Obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi. W art. 15 ustawy o ochronie przyrody wskazano zakazy, które obowiązują w rezerwach przyrody, za których złamanie grozi kara aresztu lub grzywny. Stosowanie się do zakazów ujętych w art. 15 uop stanowi najwyższą formę ochrony bioróżnorodności.</p> <p>7. Niezwłocznie po powiększeniu rezerwatu zostaną opracowane zadania ochronne, które będą zawierały działania ochronne adekwatne do stwierdzonych zagrożeń występujących na terenie rezerwatu. Dokument ten pozwoli na zaplanowanie działań, które będą służyły celom ochrony rezerwatu, ze szczególnym uwzględnieniem wykazanych siedlisk przyrodniczych, a także uwzględniając możliwość pojawienia się</p>
--	--	--	--

			<p>leśnej, co skutecznie zapewnia ochronę wskazanych wartości przyrodniczych bez konieczności powoływania rezerwatu przyrody, który ogranicza możliwości prowadzenia czynnej ochrony i dostosowywania działań do dynamicznie zmieniających się warunków siedliskowych.</p> <p>7. Zagrożenie dla pozostałych lasów</p> <p>Na terenie projektowanego rezerwatu Bartoszycha licznie występuje świerk, który jest gatunkiem szczególnie wrażliwym na nagłe zmiany stosunków wodnych oraz okresy suszy. Ochrona bierna bez możliwości podejmowania zabiegów czynnych może zwiększać ryzyko obniżenia jego odporności oraz obumierania drzew. Może to prowadzić do rozwoju gradacji kornika drukarza, który w warunkach braku możliwości szybkiego reagowania może doprowadzić do masowego zamierania świerków na terenie rezerwatu, a w konsekwencji stanowić zagrożenie również dla sąsiednich lasów gospodarczych. Powstające masowo martwe drewno zwiększa także zagrożenie pożarowe, co dodatkowo wzmacnia potrzebę możliwości prowadzenia czynnych działań ochronnych, które ochrona rezerwatowa może ograniczyć.</p> <p>8. Brak wglądu do planu ochrony rezerwatu</p> <p>W projekcie zarządzenia nie przedstawiono planu ochrony, który jest potrzebny, aby ocenić sens tworzenia rezerwatu i sprawdzić, czy zaproponowane metody ochrony faktycznie odpowiadają potrzebom siedlisk i gatunków, które tam występują. Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. plan ochrony może powstać w terminie 5 lat od utworzenia rezerwatu, co oznacza, że przez wiele lat rezerwat będzie funkcjonować bez konkretnych działań ochronnych, a cała ochrona będzie ograniczać się jedynie do wprowadzonych zakazów. To może wcale nie służyć przyrodzie, a wręcz prowadzić do pogorszenia stanu siedlisk i gatunków. Bez planu ochrony trudno rzetelnie</p>		<p>posuszu czynnego i planowanych działań ochrony czynnej. Ponadto w ciągu 5 lat zostanie opracowany Plan ochrony dla tego rezerwatu.</p> <p>8. Niezwłocznie po powiększeniu rezerwatu zostaną opracowane zadania ochronne, które będą zawierały działania ochronne adekwatne do stwierdzonych zagrożeń występujących na terenie rezerwatu. Dokument ten pozwoli na zaplanowanie działań, które będą służyły celom ochrony rezerwatu. Ponadto w ciągu 5 lat zostanie opracowany Plan ochrony dla tego rezerwatu. Na etapie tworzenia rezerwatu nie tworzy się planów ochrony. Jest to dokument, który powstaje po utworzeniu rezerwatu przyrody.</p> <p>9. Otulinę wyznacza się w celu zabezpieczenia przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka. Przy projektowaniu przebiegu rezerwatu i jego otuliny dokonano szczegółowych analiz w oparciu o wiedzę ekspercką oraz uwarunkowania terenowe.</p> <p>10. Tworzenie rezerwatu przyrody w żaden sposób nie ogranicza możliwości eliminowania gatunków obcych. Działania takie mogą być ujęte w planie ochrony lub zadaniach ochronnych rezerwatu. Zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 2 ustawy o gatunkach obcych, organem właściwym do podjęcia działań zaradczych w stosunku do IGO na obszarze rezerwatu przyrody, z wyłączeniem lasów stanowiących rezerwat przyrody - jest właściwy regionalny dyrektor ochrony środowiska. Nie stwierdza się, aby funkcjonowanie rezerwatów przyrody negatywnie wpływało na sposoby eliminacji IGO.</p> <p>11. Powierzchnia planowanego rezerwatu stanowi nikły ułamek powierzchni całego kompleksu leśnego Puszcza Knyszyńska, w związku z tym uznano, że utworzenie rezerwatu nie wpłynie negatywnie na gospodarkę łowiecką na tym obszarze. Jednakże prowadzenie gospodarki łowieckiej powinno być zmodyfikowane z uwagi na powiększenie rezerwatu przyrody. Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt. 4 ustawy o ochronie przyrody, na terenie rezerwatu przyrody zabrania się polowania, z wyjątkiem obszarów wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych ustanowionych dla rezerwatu przyrody. Podczas tworzenia zadań ochronnych dla przedmiotowego rezerwatu przyrody dokonana zostanie również analiza powyższego zagadnienia.</p>
--	--	--	---	--	--

			<p>ocenić, czy utworzenie rezerwatu w zaproponowanym kształcie ma sens i będzie skuteczne.</p> <p>9. Brak uzasadnienia otuliny Dokumentacja nie zawiera uzasadnienia dla wyznaczenia otuliny w zaproponowanym kształcie i powierzchni, ani opisu jej roli w ochronie rezerwatu. W związku z tym nie ma możliwości oceny zasadności ustanowienia otuliny w takiej formie.</p> <p>10. Ograniczenie zwalczania IGO Utworzenie rezerwatu zmniejszy powierzchnię, na której można prowadzić polowania, co ograniczy skuteczne zwalczanie inwazyjnych gatunków obcych (IGO), takich jak jenot czy szop pracz. Mimo że ustawa z dnia 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych nakłada obowiązek zwalczania inwazyjnych gatunków obcych na terenie całego kraju, w tym również na obszarach chronionych, w celu ochrony rodzimej przyrody i ograniczania szkód gospodarczych, to zgodnie z ustawą o ochronie przyrody odstrzał w rezerwatach wymaga odrębnych zgód, co utrudnia szybkie działania i może sprzyjać wzrostowi populacji IGO, zagrażających rodzimej faunie.</p> <p>11. Ryzyko wzrostu szkód w rolnictwie Utworzenie rezerwatu zmniejszy powierzchnię obszarów dostępnych do polowań, ograniczając możliwość regulacji liczebności zwierzyny łownej. Może to prowadzić do wzrostu szkód w uprawach w sąsiedztwie rezerwatu, a odszkodowania często nie pokrywają realnych strat rolników. Ilość szkód może przerosnąć możliwości finansowe kół łowieckich, i ostatecznie to rolnik może pozostać sam ze zniszczonymi plonami.</p>		
28.	Bartoszycha	osoba fizyczna	<p>Popieramy projekty, prosimy o udostępnienie rezerwatów do pieszych wędrówek w miarę zadań ochronnych tam gdzie jest to możliwe, np istniejącymi już wydeptanymi ścieżkami</p>	<i>uwzględniona</i>	<p>W ramach planowanego udostępnienia obszaru przewiduje się udostępnienie w zakresie możliwości pieszego poruszania się, zbierania na terenie rezerwatu grzybów i owoców runa leśnego.</p>

29.	Bartoszycha	osoba fizyczna	<p>Stworzenie lub powiększenie rezerwatów stanowi zagrożenie dla procesów, jakie stworzyły obecny, wartościowy charakter tych obszarów. Obszary te uzyskały swój charakter również w wyniku pielęgnacji realizowanej m.in. w ramach działań gospodarczych, które obejmowały też pozyskanie drewna. Powołanie rezerwatów (wraz z otulinami) utrudni lub wręcz uniemożliwi prowadzenie tych prac, przez co procesy nadające obecny, wyjątkowy kształt tego obszaru ustaną. To ogromne zagrożenie, jakiego należy uniknąć. Należy przypomnieć, że prace realizowane na tych obszarach podlegają kontroli zgodnie z Ustawą z dnia 28 września 1991 r. o lasach i innymi aktami prawnymi, a tworzenie nowego reżimu kontroli administracyjnej jest tu po prostu nieuzasadnione. Wobec powyższego sprzeciwiam się utworzeniu lub powiększeniu tych rezerwatów.</p>	<i>nieuwzględniona</i>	Niezwłocznie po powiększeniu rezerwatu zostaną opracowane zadania ochronne, które będą zawierały działania ochronne adekwatne do stwierdzonych zagrożeń występujących na terenie rezerwatu. Dokument ten pozwoli na zaplanowanie działań, które będą służyły celom ochrony rezerwatu.
30.			<p>Stworzenie lub powiększenie rezerwatów stanowi zagrożenie dobrobytu lokalnej społeczności. Obszary planowanych rezerwatów (nowych lub powiększanych, wraz z otulinami) stanowią ważne miejsce aktywności gospodarczej, w tym pozyskania drewna. Stanowi ono ważny surowiec dla lokalnej gospodarki, a uszczuplenie tego zasobu doprowadziłoby do osłabienia lub zapaści nie tylko firm pozyskujących drewno, ale i całego otoczenia biznesowego (przetwórstwo drewna, wytwarzanie wyrobów drewnianych oraz sektor firm usługowych obsługujących przemysł i pracowników). Zjawiska te grożą osłabieniem kapitału społecznego np. poprzez migrację zarobkową lub zmniejszenie aktywności gospodarczej. Należy przywołać, że wyłączenie pozyskania drewna przynosi ogromne koszty dla społeczeństwa Polski i gospodarki zarówno w skali makro jak i lokalnej. Szacuje się, że średni przyrost drewna w Polsce to 7,5 m³/ha, rocznie (grubizna netto, czyli pozyskanie), a średnia cena za 2024 r. to 277 zł/m³. Co prawda może się wydawać, że dla lokalnej gospodarki wyłączenie</p>	<i>nieuwzględniona</i>	Uwaga o charakterze ogólnym. Nie wskazano, w jaki sposób tworzenie/powiększanie rezerwatów przyrody ma wpływać negatywnie na dobrobyt lokalnej społeczności. Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi. Na obszarze tym od wielu lat nie jest prowadzona gospodarka leśna albo jest w bardzo nieznacznym stopniu.

		<p>jednego ha lasów to utrata „tylko” ok. 2077 zł/ha, rocznie ($7,5 \text{ m}^3/\text{ha} / \text{rok} \times 277 \text{ zł/m}^3 = 2077 \text{ zł/ha} / \text{rok}$), ale ponieważ nawet 95% drewna jest przerabiane w Polsce na gotowe produkty, to dla gospodarki całej Polski jest to utrata znacznie wyższa. Przyjmuje się, że wartość drewna przy przetwarzaniu na gotowe produkty rośnie średnio 6-krotnie (a potem te produkty dystrybutorzy sprzedają na całym świecie za kwotę jeszcze nawet 2 razy wyższą). Zatem można przyjąć, że wyłączenie pozyskania drewna na tylko 1 ha może generować straty przekraczające 12,5 tys zł, rocznie. Wystawienie lokalnych społeczności na tak duże ryzyko nie jest uzasadnione. Wobec powyższego sprzeciwiam się utworzeniu lub powiększeniu tych rezerwatów.</p>		
31.		<p>Stworzenie lub powiększenie rezerwatów może utrudnić lub uniemożliwić odbudowę potencjału lokalnej społeczności. Choć przedmiotowe obszary mogłyby pomóc generować dodatkowe korzyści (np. z rozwoju turystyki), to trudno oczekiwać, że zrównoważą one korzyści utracone w wyniku osłabienia aktualnej aktywności gospodarczej. Choć w skali Polski turystyka generuje istotne przychody, to jednak bardzo niewiele obszarów osiąga na tyle wysokie przychody z turystyki, by móc z powodzeniem podporządkowywać lokalny ustrój turystyce. Jest to możliwe wtedy i tylko wtedy, gdy zbiegnie się wiele czynników (geograficznych, historycznych, gospodarczych itd.), ale znając przedmiotowe obszary oceniam, że na taki zbieg liczyć tu nie można, więc odpowiednio duży rozwój turystyki tu nie nastąpi. Co więcej, należy przypomnieć, że istotą rezerwatu jest zabezpieczenie przyrody przed negatywnym oddziaływaniem przez człowieka. Turystyka zawsze taki wpływ generuje (już choćby przez hałas czy płoszenie zwierzęcy przez turystów chcących się dostać do miejsc cennych przyrodniczo) i pozostanie kwestią czasu nadejście chwili, w której</p>	nieuwzględniona	<p>Uwaga o charakterze ogólnym. W ramach planowanego udostępnienia rezerwatu przyrody przewiduje się udostępnienie w zakresie możliwości pieszego poruszania się, zbierania na terenie rezerwatu grzybów i owoców runa leśnego. Zgodnie z ustawą o dochodach samorządu terytorialnego przewiduje się subwencje ekologiczne (dopłaty, które trafią do samorządów) z tytułu powierzchni obszarów chronionych. Nowe rezerваты przyrody zwiększą atrakcyjność turystyczną regionu, co powinno wiązać się ze zwiększonymi dochodami z tytułu turystyki. Rezerваты stanowią miejsca w których doświadczamy usług ekosystemowych, również rekreacji i relaksacji, co przekłada się na redukcję stresu a tym samym ułatwia życie mieszkańcom regionu. Rezerваты w Puszczy Knyszyńskiej stanowią obecnie zaledwie kilka procent powierzchni, co w żaden sposób nie przekłada się na ograniczenie gospodarki leśnej.</p>

			trzeba ograniczyć ruch turystyczny w trosce o walory przyrodnicze obszaru. To nadwątliliby już i tak prawdopodobnie wątłe korzyści dla przedmiotowych obszarów. Dlatego sprzeciwiam się utworzeniu lub powiększeniu tych rezerwatów.		
32.			<p>Powoływanie lub powiększenie rezerwatów stanowi zbędną nadgorliwość. Choć przyroda Polski zasługuje na ochronę, to <u>nie jest</u> to jednoznaczne z koniecznością obejmowania nowych obszarów formami ochrony przyrody. Już teraz prawie 40% powierzchni Polski znajduje się pod różnymi formami ochrony przyrody, co stawia Polskę na 3 miejscu wśród krajów UE (a) (wykaz źródeł poniżej). Należy tu też podkreślić, że społeczeństwo potrzebuje nie tylko kontaktu z przyrodą, ale potrzebuje też silnej, racjonalnej gospodarki. Choć potoczna narracja nierzadko sugeruje, że gospodarka zagraża przyrodzie, to rzeczywisty obraz jest znacząco odmienny: <u>racjonalna gospodarka od lat pomaga chronić przyrodę</u>. Przykładami tego są choćby: (1) wzrost lesistości Polski – obecnie prawie 30% powierzchni pokrywają lasy, choć jeszcze w latach 40 XX w. było to zaledwie ok. 20% (b) Ogromny wzrost powierzchni dokonał się w lasach o funkcji gospodarczej, co równolegle stworzyło fenomenalne warunki dla prowadzenia ochrony przyrody w Polsce; (2) wzrost liczebności populacji gatunków, jakie w przeszłości uznawano za rzadkie lub zagrożone wyginięciem – np. bóbr europejski (<i>Castor fiber</i>) (c), dzik (<i>Sus scrofa</i>) (d), niedźwiedź bruntany (<i>Ursus arctos</i>) (e), wilk szary (<i>Canis lupus</i>) (f) i wiele innych. Wobec powyższego sprzeciwiam się utworzeniu lub powiększeniu tych rezerwatów.</p>	niewzględniona	<p>Uwaga o charakterze ogólnym. Niezwłocznie po powiększeniu rezerwatu zostaną opracowane zadania ochronne, które będą zawierały działania ochronne adekwatne do stwierdzonych zagrożeń występujących na terenie rezerwatu. Dokument ten pozwoli na zaplanowanie działań, które będą służyły celom ochrony rezerwatu. Przewiduje się również działania z zakresu ochrony czynnej.</p>

33.		<p>Powoływanie lub powiększenie rezerwatów stanowi zagrożenie dla ciągłości zjawisk ekologicznych. Należy podkreślić, że ochronie podlega przyroda jako całość, a nie tylko arbitralnie wybrane stadia rozwoju ekosystemów. Choć w potocznej narracji nierzadko pojawiają się twierdzenie jak to, że <i>szczególnie cenne są starolasy (g)</i> (czyt. inne siedliska są mniej cenne), to jest to twierdzenie niezgodne z istotą ochrony przyrody. Cenne dla przyrody są rozmaite stadia rozwoju ekosystemów (np. młodnik powstający na miejscu rębni przyciąga cenne gatunki, jakie nie radzą sobie w starszych lasach). W wielu miejscach to również dzięki działaniom gospodarczym dochodzi do korzystnych przemian w ekosystemach, co owocuje różnorodną mozaiką nisz ekologicznych, z jakich mogą korzystać liczne gatunki, w tym gatunki chronione. Jednak tworzenie rezerwatów może zagrażać ciągłości działań gospodarczych, a przez to może godzić w trwałość form przyrody jakie znamy dziś. Jednym z przykładów zaburzania ciągłości zjawisk ekologicznych są zmiany liczebności populacji ptaków w Polsce. Dane wskazują, że liczebność ptaków leśnych rośnie, a terenów krajobrazu rolniczego i terenów podmokłych maleje (h). Tym bardziej pokazuje to, że prowadzona dotychczas gospodarka leśna sprzyja wielu gatunkom ptaków (ptaków leśnych, w szczególności). Przerwywanie ciągłości gospodarki leśnej poprzez powoływanie lub powiększenie rezerwatów stanowi zagrożenie dla wielu gatunków, w tym ptaków leśnych i innych. Wobec powyższego sprzeciwiam się utworzeniu lub powiększeniu tych rezerwatów.</p>	nieuwzględniona	<p>Uwaga o charakterze ogólnym. Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi. Rezerваты przyrody odgrywają kluczową rolę w ochronie różnorodności biologicznej. Chronią one unikalne ekosystemy, które są siedliskiem dla wielu gatunków roślin i zwierząt, często zagrożonych wyginięciem. Dzięki rezerwatom przyrody możliwe jest zachowanie naturalnych procesów ekologicznych, takich jak cykl życia, migracje czy interakcje między organizmami.</p>
34.		<p>W podsumowaniu powyższych uwagi pragnę podkreślić, że nadmiar ochrony również stanowi zagrożenie. Nadmierny nacisk na obejmowanie obszarów formami ochrony może zagrażać racjonalnej gospodarce, a przez to może zagrażać społeczeństwu (i to na wiele rozmaitych sposobów</p>	nieuwzględniona	<p>Uwaga o charakterze ogólnym. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie unikatowych zbiorowisk leśnych – łęgowych, bagiennych i grądowych. Niezwłocznie po powiększeniu rezerwatu zostaną opracowane zadania ochronne, które będą zawierały działania ochronne adekwatne do stwierdzonych zagrożeń występujących na terenie rezerwatu. Dokument ten pozwoli na zaplanowanie działań, które będą</p>

			np. poprzez obniżenie tzw. kapitału społecznego) oraz przyrodzie. Innymi słowy, <u>powoływanie lub powiększanie rezerwatów może być wprost niezgodne z zasadą zrównoważonego rozwoju</u> . I również dlatego się temu sprzeciwiam.		służyły celom ochrony rezerwatu. Zatem jest działaniem celowym i opartym na rzetelnej analizie zgromadzonej dokumentacji przyrodniczej oraz wiedzy eksperckiej.
35.	Bartoszycha	osoba fizyczna	W związku z prowadzoną konsultacją na temat tworzenia nowych lub powiększenia już istniejących rezerwatów przyrody chciałbym wyrazić swoją obawę o prowadzenie gospodarki łowieckiej .	<i>niewwzględniona</i>	Prowadzenie gospodarki łowieckiej powinno być zmodyfikowane z uwagi na powiększenie już istniejącego rezerwatu przyrody. Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt. 4 ustawy o ochronie przyrody, na terenie rezerwatu przyrody zabrania się polowania, z wyjątkiem obszarów wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych ustanowionych dla rezerwatu przyrody.
36.	Bartoszycha	RZGW w Białymstoku	Na obszarze planowanego rezerwatu zlokalizowana jest śródlądowa woda płynąca rz. Baroszycha stanowiąca własność Skarbu Państwa w stosunku do której Wody Polskie wykonują prawa właścicielskie zgodnie z art. 212 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo wodne (Dz. U. 2024.1087. t.j.) zlokalizowana na działkach nr 178, 238/5, 238/6, 178/1 położonych w obrębie Ponure gmina Czarna Białostocka. Planowanie działanie stwarza zagrożenie ograniczenia wykonywania praw właścicielskich oraz realizacji art. 32 Ustawy Prawo wodne zapewnienia powszechnego korzystania z publicznych śródlądowych wód powierzchniowych. Rzeka Bartoszycha dopływ rzeki Czarna na całej długości wchodzi w skład obwodu rybackiego rzeki Supraśl Nr 1, na który to umowę rybackiego użytkowania rybackiego do dnia 31.12.2029 roku Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Białymstoku zawarł z Polskim Związkiem Wędkarskim Okręg w Białymstoku. Operat dla obwodu rzeki Supraśl Nr 1 zaopiniowany został przez Instytut Rybactwa Śródlądowego i jest ważny do dnia 27.10.2033 roku i nie przewiduje on ograniczeń w prowadzeniu amatorskiego połowu ryb na rzece Bartoszycha.	<i>niewwzględniona</i>	Uwaga wpłynęła po terminie. Jednakże tutaj. Organ uznał za zasadne odniesienie się do tej uwagi. W ramach planowanego udostępnienia rezerwatu przyrody przewiduje się udostępnienie w zakresie możliwości pieszego poruszania się, zbierania na terenie rezerwatu grzybów i owoców runa leśnego. Zostanie również poddana analizie kwestia udostępnienia przedmiotowego rezerwatu do połowu ryb.
37.	Bartoszycha	Nadleśnictwo Czarna Białostocka	podtrzymuję uwagi przekazane przez RDLP pismem o znaku sprawy ZP.7212.2.18.2025 z dnia 20 czerwca 2025 roku		W przedmiotowej tabeli odniesiono się do uwag wskazanych przy piśmie z dnia 20 czerwca 2025 r.

38.	Bartoszycha	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku (04.07.2025 r.)	Obecny status wszystkich obiektów wyróżnionych przez Państwa do wzmocnienia ochrony, w zupełności pozwala na zachowanie i właściwą ochronę wartości przyrodniczych tam reprezentowanych. Świadczą o tym dobrze zachowane siedliska przyrodnicze, stanowiska chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt, które są obecnie włączane w granice projektowanych rezerwatów przyrody, a dotychczas chronione były w ramach wielofunkcyjnej, zrównoważonej gospodarki leśnej oraz z poszanowaniem zasad ochrony przyrody obowiązujących na danym terenie. Należy zaznaczyć, że w każdym przypadku istniejące formy ochrony przyrody nakładają się na siebie wielokrotnie (obszary Natura 2000, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, strefy ochrony). Ustanowione Plany zadań ochronnych dla większości obszarów Natura 2000 oraz ich nadrzędność w stosunku do innych dokumentów planistycznych, w tym Planów Urządzania Lasu zabezpiecza najcenniejsze elementy przyrodnicze tam występujące. Dodatkowo są to tereny najczęściej wyłączone z gospodarowania w oparciu o inne wytyczne branżowe, przestrzegane i wdrażane przez Lasy Państwowe.	nieuwzględniona	Ustawa o ochronie przyrody nie wyklucza możliwości nakładania się na jednym obszarze kilku form ochrony przyrody. Ponadto każda forma ochrony przyrody pełni swoją unikalną rolę. Rezerwat przyrody jako jedna z najwyższych form ochrony obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi. Rezerваты przyrody odgrywają kluczową rolę w ochronie różnorodności biologicznej. Chronią one unikalne ekosystemy, które są siedliskiem dla wielu gatunków roślin i zwierząt, często zagrożonych wyginięciem. Dzięki rezerwatom przyrody możliwe jest zachowanie naturalnych procesów ekologicznych, takich jak cykl życia, migracje czy interakcje między organizmami. Zapisy Planów Zadań Ochronnych odnoszą się do siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin, zwierząt i grzybów będących przedmiotami ochrony danego obszaru Natura 2000.
39.			Utworzenie przez Państwa kolejnych rezerwatów przyrody nie wpłynie na jakość ochrony przyrody, a jedynie utrudni w wielu przypadkach realizację niezbędnych działań ochronnych w celu utrzymania siedlisk czy gatunków we właściwym stanie. Dodatkowo ograniczy dostęp do lasu. Po ustanowieniu rezerwatu przyrody będzie obowiązywać obligatoryjny zakaz wstępu na teren rezerwatu, poza sytuacjami wymienionymi literalnie w ustawie o ochronie przyrody. W sprawie udostępnienia jakiegokolwiek szlaku do ruchu pieszego muszą zaistnieć uzasadnione przesłanki nie kolidujące z celem ochrony	nieuwzględniona	Niezwłocznie po powiększeniu rezerwatu zostaną opracowane zadania ochronne, które będą zawierały działania ochronne adekwatne do stwierdzonych zagrożeń występujących na terenie rezerwatu. Dokument ten pozwoli na zaplanowanie działań, które będą służyły celom ochrony rezerwatu i będą skorelowane ze zidentyfikowanymi zagrożeniami i koniecznością realizacji niezbędnych działań ochronnych w celu utrzymania, odtworzenia siedlisk czy gatunków we właściwym stanie. Ponadto w ramach planowanego udostępnienia rezerwatu przyrody przewiduje się udostępnienie w zakresie możliwości pieszego poruszania się, zbierania na terenie rezerwatu grzybów i owoców runa leśnego, które nie będą sprzeczne z celami ochrony rezerwatu przyrody Bartoszycha. Jednocześnie należy wskazać, iż RDOŚ w Białymstoku

			rezerwatu przyrody i musi być wydane specjalne zarządzenie RDOŚ w tej sprawie. W przypadku ewentualnego udostępnienia rezerwatów obowiązujące uwarunkowania prawne w dużej mierze utrudnią lub uniemożliwią podejmowanie działań w celu utrzymania właściwych zasad bezpieczeństwa. Kolejną sprawą jest wyegzekwowanie wśród społeczeństwa przestrzegania obowiązujących przepisów, podczas gdy brak jest właściwego oznakowania istniejących już od wielu lat obiektów rezerwatowych.		rocznie dokonuje zakupu tablic do oznaczania rezerwatów przyrody na obszarze województwa podlaskiego i udostępnia je Nadleśnictwom.
40.			W przypadku podejmowania decyzji o utworzeniu rezerwatów przyrody wnioskuje się o uwzględnienie uwag zgłoszonych we wcześniejszej opinii przedłożonej przy piśmie z dnia 20 czerwca 2025 r. oraz rezygnację z ustanawiania otulin, które tworzy się w przypadku stwierdzenia zagrożeń dla planowanych celów ochrony. W przypadku projektowanych rezerwatów wyłącznie na gruntach będących w zarządzie PGL LP nie stwierdza się żadnych zagrożeń z tytułu prawidłowo prowadzonej gospodarki leśnej.	<i>częściowo uwzględniona</i>	W przedmiotowej tabeli odniesiono się do uwag wskazanych przy piśmie z dnia 20 czerwca 2025 r. Nie planuje się odstępiania od wyznaczenia otuliny dla rezerwatu przyrody Bartoszycha, z uwagi na konieczność zabezpieczenia drzewostanów przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka.
41.			Przebieg granic projektowanych obiektów rezerwatowych powinien być poprowadzony w oparciu o aktualny podział powierzchniowy. Granice powinny być oparte o szczegóły umożliwiające identyfikację w terenie (drogi, linie oddziałowe, granice wydzieli).	<i>uwzględniona</i>	Dokonano korekty granic rezerwatu poprzez dociągnięcie granic rezerwatu i otuliny zgodnie z aktualnym podziałem powierzchniowym Nadleśnictwa.
42.			Dodatkowo w wielu przypadkach zaproponowany przebieg granic planowanych rezerwatów, ograniczający się jedynie do gruntów będących w zarządzie Lasów Państwowych nie gwarantuje właściwej ochrony siedlisk oraz integralności obszarów. Stwarza to realne zagrożenie dla planowanych celów ochrony projektowanych rezerwatów.	<i>częściowo uwzględniona</i>	Do granic rezerwatu włączono ciek wodny Bartoszycha. W związku z powyższym obszar rezerwatu położony jest na gruntach Skarbu Państwa Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwo Czarna Białostocka oraz Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. Grunty stanowiące własność osób fizycznych nie mogą być włączone w granice rezerwatu przyrody bez ich zgody. Na etapie poprzedzającym konsultacje społeczne Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku nie dysponował zgodą właścicieli nieruchomości prywatnych na ustanowienie na ich nieruchomościach rezerwatu wyrażoną w formie aktu notarialnego, co jest koniecznym, obok możliwości wywłaszczenia, warunkiem do objęcia danego terenu ograniczeniami w postaci ustanowienia rezerwatu.

43.		Wskazuje się również na potrzebę wykonania spójnej szczegółowej inwentaryzacji przyrodniczej dla ww. projektowanych obiektów. Jedynym zbiorem informacji przyrodniczej na temat potrzeby wzmocnienia ochrony na danym terenie jest uzasadnienie do projektu zarządzenia sporządzone w oparciu o literaturę z różnych lat oraz wyrywkowe inwentaryzacje przyrodnicze.	<i>niewuwzględniona</i>	RDOŚ w Białymstoku dysponuje dużą bazą inwentaryzacji przyrodniczych, monitoringów i ekspertyz wykonanych na obszarze województwa podlaskiego (w tym również z obszaru powiększanego rezerwatu przyrody Bartoszycha). Teren ten wykazuje się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, gdyż obejmuje w stanie naturalnym mozaikę ekosystemów i siedlisk przyrodniczych, a także siedliska roślin, zwierząt i porostów. Przy projektowaniu przebiegu rezerwatu dokonano szczegółowych analiz w oparciu o wiedzę ekspercką oraz uwarunkowania terenowe.
44.		Obecny status ochrony pozwala na zachowanie i właściwą ochronę wartości przyrodniczych tego terenu. Obszar planowany do włączenia w granice istniejącego rezerwatu przyrody Bartoszycha położony jest na terenie obszaru Natura 2000 Puszcza Knyszyńska PLB200003 i Ostoja Knyszyńska PLH200006 oraz Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej.	<i>niewuwzględniona</i>	Ustawa o ochronie przyrody nie wyklucza możliwości nakładania się na jednym obszarze kilku form ochrony przyrody. Ponadto każda forma ochrony przyrody pełni swoją unikalną rolę. Rezerwat przyrody jako jedna z najwyższych form ochrony obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi. Rezerваты przyrody odgrywają kluczową rolę w ochronie różnorodności biologicznej. Chronią one unikalne ekosystemy, które są siedliskiem dla wielu gatunków roślin i zwierząt, często zagrożonych wyginięciem. Dzięki rezerwatom przyrody możliwe jest zachowanie naturalnych procesów ekologicznych, takich jak cykl życia, migracje czy interakcje między organizmami. Zapisy Planów Zadań Ochronnych odnoszą się do siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin, zwierząt i grzybów będących przedmiotami ochrony danego obszaru Natura 2000.
45.		Występują tu siedliska przyrodnicze (91E0, 91D0) wymienione w Dyrektywie Siedliskowej i gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej, będących przedmiotami ochrony na ww. obszarach Natura 2000, które są chronione w ramach Planów zadań ochronnych ustanowionych dla tych obszarów.		Uwaga o charakterze ogólnym, nie wymaga ustosunkowania się RDOŚ.

46.			W przypadku powiększania ww. rezerwatu przyrody wnioskuje się o korektę granic zgodnie z wcześniejszą opinią przedłożoną przy piśmie z dnia 20 czerwca 2025 r., znak: ZP.7212.2.18.2025 oraz rezygnację z ustanawiania otuliny, którą tworzy się w przypadku stwierdzenia zagrożeń dla planowanego celu ochrony. W obecnej sytuacji prawidłowo prowadzona wielofunkcyjna, zrównoważona gospodarka leśna pozwoliła na zachowanie istniejących tu cennych wartości przyrodniczych. Trudno więc mówić o jakichkolwiek zagrożeniach i potrzebie ustanawiania otuliny.	<i>nieuwzględniona</i>	Poszerzenie rezerwatu jest uzasadnione pod kątem konieczności zachowania lasu wodochronnego przy rzece i ochrony zasobów wodnych. Ograniczenie gospodarki leśnej jest niezbędne w celu zabezpieczenia stabilności mikroklimatu i obiegu wody. Wyłączenie wydzieleń leśnych, o które wnioskuje Lasy Państwowe może zaburzyć stabilność mikroklimatu i ciągłości lasu. Ponadto wydzielenia leśne wskazane w uwadze stanowią w większości siedlisko 9170 i tym samym są nierozłącznym elementem ekosystemowym przedmiotowego rezerwatu. Wyłączenie tych powierzchni stoi w sprzeczności z celem ochrony rezerwatu. Otulinę wyznacza się w celu zabezpieczenia przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka. Przy projektowaniu przebiegu rezerwatu i jego otuliny dokonano szczegółowych analiz w oparciu o wiedzę ekspercką oraz uwarunkowania terenowe.
47.			Należy zaznaczyć, że w ramach prowadzonej wielofunkcyjnej gospodarki leśnej nie stosuje się cięć zupełnych w obrębie siedlisk bagiennych oraz w strefie buforowej o szerokości jednej wysokości drzewostanu wokół wydzieleń taksacyjnych siedliskiem bagiennym.		Uwaga o charakterze ogólnym, nie wymaga ustosunkowania się RDOŚ.
48.			W wyniku korekty granic zostaną włączone do przyszłego rezerwatu przyrody wszystkie priorytetowe siedliska przyrodnicze występujące na tym terenie.		Uwaga o charakterze ogólnym, nie wymaga ustosunkowania się RDOŚ.
49.			Widzi się potrzebę włączenia do powiększanego rezerwatu przyrody rzeki Bartoszycha, nie będącej w zarządzie PGL LP, a stanowiącej integralną część ekosystemu.	<i>uwzględniona</i>	Do granic rezerwatu włączono rzekę Bartoszycha.
50.			Widzi się potrzebę opracowania w pierwszej kolejności zadań ochronnych lub planu ochrony dla ustanowionego w ubiegłym roku rezerwatu przyrody, zidentyfikowanie zagrożeń istniejących i potencjalnych oraz określenie właściwych działań ochronnych.	<i>nieuwzględniona</i>	Niezwłocznie po powiększeniu rezerwatu zostaną opracowane zadania ochronne dla całego obszaru, które będą zawierały działania ochronne adekwatne do stwierdzonych zagrożeń występujących na terenie rezerwatu. Dokument ten pozwoli na zaplanowanie działań, które będą służyły celom ochrony rezerwatu i będą skorelowane ze zidentyfikowanymi zagrożeniami i koniecznością realizacji niezbędnych działań ochronnych w celu utrzymania, odtworzenia siedlisk czy gatunków we właściwym stanie.

51.	Bartoszycha	osoba fizyczna	<p>Nie Zgadzam się z projektowaną granicą powiększenia rezerwatu Bartoszycha z uwagi na: 1/ RDOŚ nie skonsultował z właścicielami gruntów okalających enklawy należących do mieszkańców wsi Klimki (prywatnych właścicieli) położonych w środku rezerwatu, 2/ granice projektowanego rezerwatu obejmują siedliska przyrodniczego grądu środkowoeuropejskiego i subkontynentalnego (9170), co powoduje zagrożenie dla lasów sąsiadujących, które należą do prywatnych właścicieli z uwagi na rozwój szkodliwych owadów na terenie projektowanego rezerwatu, 3/ jakiemu celowi ma służyć otulina, skoro celem ochrony rezerwatu są siedliska bagienne i olesy i łęgi a te siedliska są chronione z obligatoryjnego stosowania zasad zawartych w obowiązującej Instrukcji ochrony lasu Zarządzeniem nr 109 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 5 grudnia 2023 r. Moje zasadnicze pytania dotyczą w jakim celu obecnie forsuje się powoływanie nadmiernych ilości rezerwatów, które zmierzają do unicestwienia gospodarki leśnej. Czyżby ogłoszono konkurs z nagrodą - kto powoła najwięcej rezerwatów z pominięciem uzasadnionych rzeczywistych i unikalnych walorów przyrodniczych. Gdyby leśnicy tak źle gospodarowali w lesie dziś nie byłoby tyle unikatów przyrodniczych, a Ci którzy tak bardzo chcą te lasy chronić nie mieliby co chronić, tak jak to jest w innych krajach europejskich. Takie działania zmierzają do zrobienia z Naszej Ojczyzny wraz z jej Obywatelami jednego wielkiego rezerwatu, aby ci którzy zniszczyli swoje bogactwo przyrodnicze (lasy) mogli się cieszyć przez okres swoich wakacji tymi unikalnymi walorami przyrodniczymi, do zachowania których przecież nie przyczynili się ci którzy tak bardzo dziś chcą wszystko chronić. Była to ciężka praca wielu powojennych leśników za marne pieniądze, zastanówcie się więc do czego zmierzacie.</p>	nieuwzględniona	<p>Częściowo uwaga o charakterze ogólnym.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Konsultacje społeczne w sprawie utworzenia 11 nowych oraz powiększenia 3 istniejących rezerwatów przyrody trwały 21 dni. Z uwagi na charakter sprawy termin ten wydaje się być wystarczająco długi na potrzeby zapoznania się z dokumentacją udostępnioną na stronie internetowej RDOŚ w Białymstoku i możliwości wypowiedzenia się w przedmiotowym zakresie. 2. Niezwłocznie po powiększeniu rezerwatu zostaną opracowane zadania ochronne, które będą zawierały działania ochronne adekwatne do stwierdzonych zagrożeń występujących na terenie rezerwatu. Dokument ten pozwoli na zaplanowanie działań, które będą służyły celom ochrony rezerwatu, ze szczególnym uwzględnieniem wykazanych siedlisk przyrodniczych, a także uwzględniając możliwość pojawienia się posuszu czynnego i planowanych działań ochrony czynnej. Ponadto w ciągu 5 lat zostanie opracowany Plan ochrony dla tego rezerwatu. 3. Otulinę wyznacza się w celu zabezpieczenia przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka. Przy projektowaniu przebiegu rezerwatu i jego otuliny dokonano szczegółowych analiz w oparciu o wiedzę ekspercką oraz uwarunkowania terenowe. Poszerzenie rezerwatu jest uzasadnione pod kątem konieczności zachowania lasu wodochronnego przy rzece i ochrony zasobów wodnych. Ograniczenie gospodarki leśnej jest niezbędne w celu zabezpieczenia stabilności mikroklimatu i obiegu wody na omawianym obszarze.
-----	-------------	----------------	--	-----------------	--

52.	Bartoszycha	Bóbr s.c.	Będzie problem ze szkodami łowieckimi i ludzimi którzy mają tam swoje działki	<i>nieuwzględniona</i>	Uwaga o charakterze ogólnym. Niewątpliwie prowadzenie gospodarki łowieckiej powinno być zmodyfikowane z uwagi na utworzenie nowej formy ochrony przyrody. Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt. 4 ustawy o ochronie przyrody, na terenie rezerwatu przyrody zabrania się polowania, z wyjątkiem obszarów wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych ustanowionych dla rezerwatu przyrody.
53.	Bartoszycha	osoby fizyczne (04.07.2025 r.)	Brak treści uwagi	<i>nieuwzględniona</i>	Wiadomości e-mail zostały złożone po terminie.